

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt., $\frac{1}{2}$ évre 6 frt., $\frac{1}{4}$ évre 3 frt., 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt., $\frac{1}{2}$ évre 7 frt., $\frac{1}{4}$ évre 3 frt. 50 kr., 1 óra 1 frt. 20 s.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A hazafias Csanádmegye.

Arad, július 4.

A kis Csanádmegye nagy fába vágta a fejszét, egy olyan fába, mely állandóan árnyék alatt tartja nemzeti kultúránk mezejét, a melyen épen e miatt a hazafias közszellem vetésének felvirágosása helyett a tudatlanság és fajgyűlölet mérges dudvái és gombái vegetálnak. Am akármilyen kicsiny az erő a nagy vállalathoz képest, az a fejszecsapás visszhangzani fog a Kárpátoktól az Adriáig, meg fogja dobbantani a magyar ember szívét, és hisszük a magyarok istenét, hogy rövid idő múlva társ megyénk nem fog egyedül állani a korszakot alkotó nagy kezdeményezés mellett, hanem segédül fog melléje szegődni az egész ország közvéleménye, és a magyar geniusz lekesítő alakja terjeszti áldólag karjait egy olyan nemzeti mozgalom fölé, melynek sikere egyértelmű — és ezt nyíltan valljuk s hirdetjük — a második honfoglalással.

Nem kevesebbről van ugyanis szó, mint a *népoktatás államosságáról*, melynek érdekében Csanádmegye i. é. május 6-án tartott közgyűlésen elhatározta az országgyűlés képviselőházához és a magas kormányhoz is feliratot intéznie s egyben felkérnie az ország összes többi törvényhatóságát, hogy az ő kérelmét hasonló szellemű felirat intézésével támogassa.

Az emelkedett hang s nagy gonddal és beható tanulmányok alapján szerkesz-

tett felirat magvát egy tétel képezi, melynek igazságához kétség nem férhet s melyet szó szerint idézünk:

„A legkiválóbb államférfiak megegyező ítélete szerint *azé az ország, a kié az iskola.* Ha tehát az iskolát a felekezeteknek és nemzetiségeknek engedjük át, akkor az ország is a nemzetiségeké és felekezeteké lesz. — Már pedig arra nézve nem ágazhatnak el a felfogások, hogy ez az ország csak a magyar nemzeté lehet a maga teljes egészében, és ha *ezt* akarjuk, amit pedig akarnunk szükség és kötelesség, akkor teljes erőnk-ből és legjobb igyekezetünkkel csak arra kell törekednünk, hogy az iskola — az államé legyen.»

E tételnek igazolásául idézi a felirat népoktatásunk legnagyobb tekintélyének, Szathmáry Györgynek mondását, hogy *„nemzeti államot csak nemzeti népoktatás mellett lehet teremteni.»* Hogy pedig a mostan érvényben levő felekezetek által kezelt népoktatás mennyire *nem nemzeti*, azt a felirat elszomorítólag meggyőző érvek- és adatokkal igazolja.

A Vallás és Közoktatásügyi Minisztériumnak az országgyűlés elé terjesztett XXIII-ik jelentésében foglalt adatok szerint 1,229. magyarul egyáltalában *nem tudó tanító* működik népiskoláinkban, és 2,472. azon tanítók száma, kik *siker nélkül, vagy épenséggel nem tanították a magyar nyelvet.* Minthogy pedig Magyarországon egy tanítóra átlag 106 gyermek esik, ennél fogva a törvény rendelkezésé-

vel szemben ez idő szerint *övenkint körülbelül 400,000 mindennapi tanköteles egyáltalában nem részesül magyar nyelvi oktatásban.* Sőt ott is, a hol mint *„sikerrel tanított»* tantárgy szerepel a magyar nyelv, a követelmények egynehány nyelvtani gyakorlat fordítására redukálódnak.

Ugyan ki merné tagadni ezen adatok és állítások valódiságát, és mely magyar embernek nem borul el a lelke, ha e tények szomorú horderejét elgondolja. Meg is van aziránt az egyértelműség, hogy ezen állapotok tovább nem tűrhetők, de még azon körök nagy része is, melyek őszintén óhajtják a népoktatás nemzetis-fejlesztését, abban a végzetes illúzióban ringatják magukat, hogy a népoktatás meglevő föltételei között az annak szabályozására fenálló törvényeink mellett ismeret nélkül a népoktatásnak nemzetis-fejlesztésére való fektetése, és belevihető abba a hazafias szellem.

Ezen illúziókat kíméletlen kezekkel tépészt a felirat és éppen ezzel igazolja tulajdonképpen a megyei közgyűlés amaz egyhangúlag kimondott óhájának ok- és időszerűségét, hogy a *„népoktatásnak az egész vonalon államosságát kell»*

Tévednek azok — úgy mondja a felirat — kik a *tanítóképzés államosságától, vagy a nemzetiségi tanítóképzés szigorított állami felügyeletében vetett erős hittel várják az állapotok jobbra fordulását.* A magyar nyelvnek legközelebbi ékesszólása sem identifikálható még a hazafias érzülettel, mert az ezen (Csa-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Levél.

Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása.

Irta: K. Gizella.

Kedves Alfonz!

Olyan szép harmatos reggel volt. Napsütötte gyémántcseppek osillogtak a leveleken. Hamvas rózsák illata töltötte be a levegőt. A vén hársfa virágai a méhek ezrei röpködtek ide s tova. Tarka pillangók himbálóztak a fűszálakon. A fák galyai között madarak csicseregtek.

Egy vén hársfa alatt a padon ültem. A sűrű lombok közül napsugár szűrődött át, mely éppen levelére esett. Kezem reszketett, amely fogta. A szívem hangosabban vert. A szemeim azt hiszem könyekkel teltek, mert homályosabban láttam a pompázó rózsákat, szomorubbak hallottam a madárdalt, kiálhatatlanabbnak találtam a méhek zsongását.

Nem tudja Ön, ugy-e kedves Alfonz, miképp lehet egy ilyen ideális, szép reggelt gyűlölni.

Nos én gyűlölöm, gyűlölöm és utálok egész lelkemből. Gyűlölöm, mert az elmúlt, rég elmúlt reggelt hozza emlékezetembe. Azt a reggelt, melyre Ön is emlékszik, azt a harmatos fűvet, melyet Ön is osodált és elvakítva disznóvénynek látta a burjánt, azt a rózsát, melyet Ön szakasztott nekem, és azt a madárdalt, mely édes harmóniába vegyült az Ön akkor mondott szavaival.

Gyűlölöm azt a langyos napsugarat, mely most hízogón oszokolja levelét körül, éppen mint az akkorit, mely reszkető, halvány kezére esett.

Utálok azt a napot és mindazokat, melyek arra emlékeztetnek és oly banálisán hasonlítanak rá.

Szeretném, ha sötétség borulna a földre, a madarak elnémulnának, a pillangók elpusztulnának s a hársak illata elveszne örökre. Miért van mindez?

Neveltségesen, unalmas dolgok, épen olyanok, mint levelének sorai, mézédés szavai.

Miért kér, miért menti magát?

Főlöseges.

Az a nap nem tér többé vissza, az a reggel és az a naiv, gyerekes hit, mely akkor lakozott bennem.

Halottnak hittem, nekem továbbra is az marad. Miért támad fel emléke újra, hogy homályt vessen arra az elmúlt, édes valóságra.

Hadd imádjam, hadd sirassam azt a halottat továbbra is, mely él ugyan, de csak a multak szétfoszolott ábrándjában.

Sorai a szerelmes levelek sablonját viselik magukon. Nem hatnak, nem győznek meg. Olyannak tannak, mint egy szép asszony bánata, ki a gyászfény alatt piros szoknyával kacérkodik, a gyászruhát azért hordja, mert jól áll és érdekes.

Pedig nekem oly jó, oly nemes, oly érzékeny szívem van, ugye? Az az aranyos anyagi szív! Az a végtelen jó lélek! Oh, oh! nevetnem kell.

Emlékszik?!

Lássa ezt is mind az a banális ideális reggel mondatta el velem. Es talán ezt a mézédés levelet is egy ilyen estoba reggel iratta meg Önnek. Oh! mert az ilyen reggelek olyan esábosak és olyan kétszínűek. Nem érzett szavakat, hamis érzelmeket szűlnek.

A bódító rózsák és hársfa virág illat a legjózanabb főt is megrészegeti néha.

Ne higgyen édes Alfonz, az ilyen reggeleknek, ne higgyen az ekkor keletkezett érzelmeknek. Ne higgyen nekik többé. En sem hiszek, csak annak az egynek, mely elmúlt és soha többé vissza nem tér.

Isten vele Alfonz!

Oly fojtó ez a levegő s a madarak oly gyűlöletes, szentimentális hangon dalolnak fölöttem. Isten vele! megyek ki a poros utcára, a kopár letarolt mezőkre.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Irta: Ter Hedberg.

Az „Aradi Közlöny“ számára, avéd eredetiből fordítva.

[9]

[Utánnyomás tilos.]

Egyszerre léptek zaját hallotta. Gyorsan húzódott vissza, oldalt, a fal mellé, meghúzódott egy szögletben, lemenve az utról.

A léptek közeledtek, csaknem mellette hangzottak már, s félt, hogy elárulja magát. Erős, lassu lépések voltak — gyanította, hogy Olsonói.

nád) vármegyébe kebelezett tankerület tanító karában is több olyan tanító nevezhető meg, ki a mellett, hogy klasszikus tökéletességgel kezeli a magyar nyelvet szóval és írásban: az extázisig menő fanatikus rajongással gyűlöli hazánkat és nemzetünket.

Kimondja a felirat, hogy a bajon a tanítóképzés államosítása sem segíthet; mert képzőből kikerült hazafiasabb szellemű fiatal tanítónak lelkét a papjának hivatalos preszsióval támogatott befolyása és rossz példája csakhamar gyökeresen megmetelyezi. Hiszen a papképzésről szólva nyilvános dolog, miként az olán nyelven kiállított papi diplomában első helyen szerepel a román nyelv és román-irodalom-történet, míg a magyar nyelvről és irodalomról annyira nincs említés téve, mintha az az okmány akárcsak Oláhország fővárosában kelt volna.

Eles megvilágítást nyer továbbat az állami felügyelet gyakorlati keresztül vitelének hatálytalansága. A kormány csak az egyházi főhatóság útján rendelheti el a felekezeti tanító ellen a fegyelmi vizsgálatot, de mire az foganatosítatik, egy év sőt annál is több eltelik, sőt példák idézhetők oly esetekről midőn az esperes, illetve egyházi tanfelügyelő a saját püspöke által hozzá áttett rendeletet még másfél év múlva sem közölte, sőt egyáltalában nem is közölte az iskolaszékekkel és tanítókkal. Az egyik egyházi hatóság orvosi látletekkel és kézzel fogható tényekkel szemközt kijelenti, hogy a fegyelmi vizsgálatot a tanító ellen csak akkor hajlandó megindítani, ha 50 frtnyi díjat előre lefizet, míg egy másik egyházi hatóság a fegyelmi vizsgálatot ugyancsak tanítóra bizza, ki azonban ha akarna se tehetne eleget a megbízásnak, mert az utiköltségül kért 30 frtot nem küldik meg neki. Sőt van példa arra is, hogy oly esetben, midőn a tanítót lázító, hazaellenes beszédekért a község jobb érzelmű lakossága betegre verte; midőn tanítványai ellen megkísérelt erőszakos-tételeit hatósági jegyzőkönyvi nyilatkozatok igazolják, s ez alapon a tanfelügyelő a tanító felfüggesztését és ellene a fegyelmi vizsgálat elren-

delését sürgeti: az egyházi főhatóság kijelenti, hogy a fegyelmi vizsgálat elrendelését nem tartja időszerűnek.

Ezek bizonyára mind oly konkrét esetek, melyek bőven okul szolgálhattak arra, hogy Csanádmegye közönségében meggyőződéssé érlelje azon tudatot, miszerint az adott viszonyok között az állam tehetetlen a népoktatás menetébe úgy befolyania, hogy az akár az erkölcsi, akár a hazafias szempontoknak csak távolról is megtelessen.

De számol a felirat azon ellenvetéssel is, hogy a népoktatás államosítása oly sokba kerül, miszerint már csak az államra hárulandó terhek miatt sem vihető keresztül. Alapos tanulmányok nyomán kimutatja, hogy az országos népoktatás költségeinek fedezéséhez az egyházi hozzájárulás nem több, mint 3 millió forint, s az államnak csakis ennyivel kerülne évenként többé a népoktatás, ha az ország összes népiskoláit kezelés alá venné, és ha ezen 3 milliót adóptlékképen az ország lakosságára arányosan kivetné, épen nem háritana rájuk újabb terheket, mert az egyházak is csak a híveik filléreiből nyerik amaz összeget. Ám a hozzájárulási kivetés ma aránytalan, mert míg Budapest fő- és székváros iskolaadója 8.67 perzent, addig Csík-megyéé 43.42.

Hazafias és időszerű dolgot mivelte tehát Csanádmegye, midőn a népoktatás államosítására irányuló mozgalom megindította. Ezen mozgalom előbb-utóbb medret fog magának ásni és ép úgy fogja a kedélyeket uralni, mint az egyházpolitikai kérdések tették, melyek hasonló nemzeti jelentőségűek voltak, s melyeket ma már — istennek hála — dűlőre vittünk. Pedig ha ezt keresztül vittük, bizonyára sokkal könnyebben keresztül vihetjük a népoktatás államosítását. És ez meg is fog történni. Oly annyira életföltétele ez nemzeti létünknek, oly annyira nyilvánvaló a megvalósításnak sürgető szüksége és egyben lehetősége, hogy már ezen szempontból is, ha egyszer az eszme főlészre került, annak többé a bizonytalan jövő sötét méhébe vissza merülni nem szabad. Ez az igazi nemzeti ügy, nem a katonai akadémia! Fájdalom el kell rá ké-

szülve lennünk, hogy a felekezeti érdekeket szolgáló hires opposzió ennek megvalósítását is minden erővel akadályozni fogja s ismét csak a becsületes hazafiak feladatául fog állani ezt a nagy elvet is — ellenükre megvalósítani?

BELFÖLD.

Az izraelita anyakönyvvezetők. Az 1885. év folyamán tudvalevőleg az egész országot 500 izraelita anyakönyvi kerületre osztották be s minden kerületnek egy anyakönyvvezető rabbinat vagy rabbi helyettes kellett alkalmaznia. Ezen anyakönyvvezetők egy része az állami anyakönyvvezetés behozatala által állását veszélyeztetve látta s az izraelita kerületi hatóságokhoz fordult, hogy sorsára nézve felvilágosítást nyerjen. A felvilágosítást már meg is kapták olyformán, hogy az egyházpolitikai törvények életbeléptetése az izraelita anyakönyvvezetők állását legkevésbé sem érinti; ők ezen anyakönyveket továbbra is vezethetik s kizárólagosan jogosítvák azokból a kivonatokat kiállítani; ugyancsak érvényben maradnak azok a rendeletek is, melyek az izraelita anyakönyvvezetők jogait az izraelita hitközségekkel szemben szabályozzák.

Az egységes magyar állam.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —
Budapest, július 4.

Ő Felsége, Magyarország legalkotmányosabb királya megengedte báró Bánffy Dező miniszterelnöknek, hogy az egyházpolitikai reformtörvények végrehajtására vonatkozó rendeleteket a kormány kibocsájtassa. A korona ez engedélyét, mint beavatott helyről nyert értesülések alapján közölhetjük, diplomáciai és udvari körökben is a Bánffy-minisztérium végleges megerősítésének bizonyítékául tekintik.

Ez a királyi elhatározás továbbá a korona legmagasabb akaratának nyilvánítását jelenti, melyszerint az ő Felsége által szentesített egyházpolitikai reformtörvények felett, s melyek az állami tekintély és az egyházak vallási működése közt a határvonalakat világosan megállapítván, biztosítják a belső békét az országban, — a vitatkozás végleg be van fejezve s azoknak a politikai napirenden többé helyük nincs.

Ezért a legmagasabb udvari körökben a legnagyobb megütközést kel-

Egy pillanatig az a gondolat motoszkált agyában, hogy előre megy és utjába áll atyjának. De alig ért határozattá e gondolata, Olson elhaladt előtte és bement a lakházba. Mikor bezárta maga után a házajtót, János előbűjt rejthelyéből, megkerülte a názat és annak hátsó része mellett lapult meg. A hó itt oly magas volt, hogy nehézség nélkül pillanthatott be az ablakon. Először a konyhaablaknál állott meg és óvatosan nezett be.

Látta Olson a tüzhelynél, amint lehúzta nagy oszmaát, s azután harisnyájában közeledett a belső osztályba vezető ajtóhoz és csendesen nyitotta ki azt. Még Olson talán bent sem volt a szobában, s János már a másik ablaknál volt. Itt húzódott meg mozdulatlanul, a szoba belsejébe meresztve tekintetét.

A kályhában élénk tűz lobogott, s mellette Olson asszony ült, fejét lehajtva valamire, amit szorosan kebléhez ölelve tartott. — János eleinte nem vehette ki, hogy mi e valami, de mikor a férj belépett, az asszony egy kisse felegyenesedett és akkor látta, hogy az a valami egy gyermek volt, melyet az asszony éppen szoptatott. E pillanatban megértett mindent; úgy érezte, mintha valami nehéz esett volna a fejére, tekintete megmeredt, úgy képzelte, mintha hanyatessett volna, s mikor végre magához tért, éppen azon a helyen állott, a hol előbb, görcsösen fogódzva az ablakpárkányba. Es újra lángoló tekintetét vetett a szoba belsejébe, mintha kételkednék a látott jeleneten.

Most Olson is ott állt a kályha mellett, lehajtott fejjel, figyelve a kicsikere, ki apró

kezeivel falánkul bibirkolt anyja keblén, honét hosszú lélegzettel szívta a tápot. János leolvasta a megelégedést és büszkeséget, mely Olson arcán tükröződött, midőn önértetes mozdulattal simitgatta haját. Látta, hogy mint hajolt le Olson, s nagy, erős kezét a kicsi gyöngye karjára helyezte, s mikor ez elkezdett sírni, gyorsan kapta vissza kezét, s elégedetten kaczagott, míg János szívét, künn az ablaknál, a féltékenység dűlta.

Most már előtte állott a könyörtelen igazság, hogy mindent elvesztett, s legyőzhetlen bosszú gyűlt szívében e gyermek iránt, mely születésével elrabolt tőle mindent: atyát, otthon, vagyont, — mindent, a mely egyértelmű volt élte boldogságával.

Es miért, miért volt ez így? Miért kap e gyermek mindent és ő semmit?

Miért a kiengesztelhetlen gyűlölség közötté és a másik lény között: testvére között?

Miért van ez, miért vannak árvák?

Nem tudta megérteni e kérdéseket, s tehetetlen dűhvel kulcsolta össze ökleit amaz érzéketlen, könyörtelen és megindíthatlan valami ellen, mely áthághatlan fal gyanánt állott közötté és a közt, ami után ő vágyott.

Es midőn tekintete oda tapadt a gyermek puha, fehér nyakára, mely a pólyából kilátszott, féktelen vágy kelt benne, hogy ujjai közé kapcsolja azt, s teljes erejével addig nyomja, gyúrja össze, erősen, könyörtelenül, míg alakatlan tömeggé válik, s mig az utolsó életnedv kicsepeg belőle. Es oly élénk, oly vad volt e vágya, hogy képzelmében már au-

nak teljesültét is látta, s átérezte e vágy összes borzalmait és kéjeit.

Ezután tekintete delejes erővel fordult Olson felé. Olson az ablak felé volt fordulva és János tetszés szerint legeltethette rajta tekintetét. Egy percze meghökken: atyja tekintetétől, mert úgy tetszett, mintha kiolvasta volna titkos gondolatait, — s egyszerre elrohant az ablaktól, futásnak eredt, s nem volt egyéb gondolata és célja, mint futni és elrejtőzni valahová, a hol senki sem találhatja meg. Hallotta a ház ajtajának nyikorgását, hangok zavarták füleit, s gyorsan beszaladt a csűrbe, erősen magára húzta az ajtót, s sötétben találta magát egy szénarakáson. Ekkor belebűjt a szénába, — magára húzta a szénaszálakat, s ott feküdt mozdulatlanul, lázasan, rémülten, minden idege felosigázva.

De semmi hang sem hallatszott. — Egy örökkévalóságként tűnt fel a szénában való léte, de minden csendes és néma volt. Ekkor azzal biztatta magát, hogy az egész csak képzelődés volt, s Olson nem láthatta őt, s kezdett nyugodtabb lenni.

A nyugalommal visszatértek a régi gondolatok is. Fejét még mélyebben ásta a szénába, görcsösen szorította kezei közé, mintha összpontosítani akarná abban, az elkeseredettség, féltékenység és bosszú minden gondolatát. Es a gondolatok folyton hullámszöngök fejében, ugyanazon nyomon tértek vissza ismét és ismét, mint a ragadozó madarak, melyek egy zsákmány felett kovályognak és repdesnek.

(Folytatása következik.)

tette s a legélesebb helytelenítésben részesült az, hogy különösen Steiner Fülöp székesfehérvári püspök és loyolai Zichy Nándor gróf, az apostoli király által szentesített egyházpolitikai törvények ugynevezett revíziója mellett kifejtett propagandájuk érdekében, a népámitás ozéljából *Ö Felsége felszentelt nevével* hazug módon, hivatalosan megállapított tények eltorzításának és elcsavarásának minden eszközével, szinte hallatlan visszaélést üznek. Különösen a Steiner püspök által közvetlen és közvetve történt megrendszabályozását az olyan papoknak, a kik az egyházpolitikai törvények szentesítése után *Ö Felsége a tyai és békeszerző szándékai értelmében* működnek, helytelenítették illetékes körökben a legélesebben.

Az egyházpolitikai törvények végrehajtása nemcsak a belső békére fog áldásosnak bizonyulni, hanem a nemzetiségek beolvasztására is faj- és valláskülönbség nélkül az összes magyar állampolgárok közös hazafiasságában. Ezzel az egységes magyar állam megerősödése és annak szuverén hatalmi állása a monarchián belül még tovább s még gyorsabban előrehalad, a mit Bánffy báró különös érdeméül kell betudni.

A polgári házasság.

— Az igazságügyminiszter rendelete. —

Sorban közli a hivatalos lap az általunk már jelzett miniszteri rendeleteket. Tegnapelőtt egész terjedelmében hozta a belügyminiszteri utasítást az állami anyakönyvek vezetése tárgyában, a tegnapi, csütörtöki számban pedig közli az igazságügyminiszter 27.243. sz. rendeletét, a mely a házasságok kihirdetése, megkötése és anyakönyvezése körüli eljárást szabályozza.

Ez az igazságügyminiszteri utasítás egy 60 lapra terjedő füzet, mely külön lenyomatban is kiadatik.

Kihirdetés.

Az első czim a házasság kihirdetésével foglalkozik, 5 fejezetben s 46 §-ban, részletesen felsorolva a kihirdetés elrendelésének előfeltételeit, az okiratok használatánál követendő eljárást, a kihirdetés elrendelésének megtagadása, továbbá a kihirdetés elrendelése esetében követendő eljárást s végül a kihirdetés foganatosítását. Ez utóbbi tekintetben e rendelet ezeket tartalmazza:

Hol kell kihirdetni?

Ha mindkét házасuló rendes lakóhelye egy községben van, a hol mindketten legalább három hónap óta laknak, a házasságot csak ott kell kihirdetni.

Ha a házасulók különböző helyen laknak, vagy több községben is van rendes lakóhelyük, a kihirdetést minden lakóhelyen teljesíteni kell. Ha pedig a házасulók utolsó rendes lakóhelyükön még nem laknak három hónap óta, a kihirdetést utolsó és az ezt közvetlenül megelőző rendes lakóhelyükön is foganatosítani kell, habár ez utóbbi helyen még nem laknak is három hónap óta.

Ha valamelyik házасulónak nincs rendes lakóhelye, azt kell megvizsgálni, hogy az illető házасuló mely községben s mennyi idő óta tartózkodik?

Ha a házасuló utolsó tartózkodási helyén három hónapnál hosszabb idő óta tartózkodik, a házasságot csak ezen községben kell kihirdetni; ellenkező esetben pedig utolsó tartózkodási helyén és ott is, a hol előbb legalább három hónapon át tartózkodott.

Ha a házасuló utolsó tartózkodási helyén még három hónap óta nem lakik és ha nem tud igazolni oly helyet, a hol előbb legalább három hónapon tartózkodott, akkor a kihirdetést a házасuló utolsó tartózkodási helyén és községi illetősége vagy születése helyén is kell foganatosítani. Ilyen esetben az anyakönyvvezető az eset körülményeinek figyelembe vételével belátása szerint határoz a felett,

hogy a kihirdetést a házасuló községi illetősége vagy születése helyén foganatosítsák-e. Ha azonban a községi illetőség megállapítása nehézségekbe ütközik s a házasságkötés a miatt halasztást szenvedne, a kihirdetést mindenestre a születés helyén kell foganatosítani.

A kifüggesztés.

A kihirdetés kifüggesztésének ozéljára lehetőleg sodronyszöveggel védett külön tábla szolgál, melyet ezen felirással kell ellátni: „Házасulók kihirdetése.”

Ily tábla alkalmazandó az anyakönyvvezető hivatalos helyiségében és minden község-házán (városházán).

A kifüggesztett kihirdetést teljes tizen-negy napon át kell a kihirdetési táblán hagyni; a kifüggesztés és levétel napja a határidőbe nem számítatik be. — (Tehát pl. november 1-én kifüggesztett kihirdetést csak november tizenhatodikán szabad a kihirdetési tábláról levenni.)

Ha házassági akadály vagy a szabad beleegyezést kizáró körülmény jutott az anyakönyvvezető, illetőleg a községi előjáróság tudomására, ezt is föl kell jegyezni a kihirdetésre.

Kihirdetés élő szóval.

Törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban a kihirdetés csak kifüggesztéssel történik; kis- és nagyközségekben azonban kihirdetés élőszóval is foganatosítandó.

Az élőszóval való kihirdetésnek a kifüggesztési határidőbe eső két egymásután következő vasárnapokon kell történnie; más ünnepnapokon, ugyszintén a kifüggesztés előtt, avagy a levétel után élő szóval való kihirdetésnek nincs helye.

Az élőszóval való kihirdetést a község előjáróságának egy tagja a község-házánál az ilyen kihirdetésekre nézve előre meghatározott időben, lehetőleg délelőtt nyilvánosan teljesíti, olyképpen, hogy a kihirdetést élőszóval felolvassa.

Dobszó alkalmazása ezen kihirdetés teljesítésénél tilos.

Kihirdetés hirlap útján.

Ha azon helyek valamelyike, ahol a kihirdetést a jelen utasítás 37. és 88. §-ai szerint foganatosítani kell, Horvát-Szlavonországokban vagy a magyar korona országainak területén kívül fekszik, a kihirdetést az e helyen vagy az ennek közelében megjelenő hirlapba egyszerűen bele kell igtatni.

A hirlapot, melyben a közzétételnek történnie kell, az anyakönyvvezető jelöli meg. A közzétételre oly hirlap választandó, a mely a kihirdetés ismeretessé válását lehetőleg biztosítja.

A kihirdetést magyarul mindenestre és a mennyiben az illető hirlap nem magyar nyelven jelen meg, a hirlap nyelvének megfelelő fordításban is közzé kell tenni.

Ha az a hely, a hol a kihirdetést hirlapi közzététel útján foganatosítani kell, Európán kívül fekszik, vagy a kihirdetés hirlapi közzététele egyébként nehézségekbe ütközik, az anyakönyvvezető figyelmeztesse a házасulókat azon jogukra, hogy a kihirdetés ezen módja alól is kérhetnek felmentést.

A kihirdetés hirlapi közzétételéről az anyakönyvvezető gondoskodik, ha csak azt a fél magára nem vállalja. Ily esetekben a kihirdetés egy példánya közzététel és a netalán szükséges fordítás eszközölhetése végett a kérelmezőnek adandó át. A közzététel, a fordítás költségei minden esetben a felet terhelik.

A közzétételt tartalmazó hirlappéldányt a kihirdetési tárgyalási jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

A házasságkötés.

A második czim három fejezetben intézkedik a házasságkötésnél való közreműködésről és a házasság anyakönyvezéséről.

Az I. fejezet felsorolja a házasságkötésnél való közreműködés előfeltételeit, a rendes és rendkívüli illetékeséget, a kizárási okokat stb. E fejezet 47. §-a szerint mint polgári tisztviselő Magyarország területén a házasságkötésnél közreműködni jogosult:

- a) az anyakönyvvezető;
- b) a törvényhatóság első tisztviselője (alispán, polgármester);
- c) a főszolgabíró;
- d) a rendezett tanácsú város polgármestere.

Házassági akadály.

Igen fontos az 57. §., mely a házassági akadály fenforgásának vizsgálatát szabályozza.

A házassági akadályt bárki bejelentheti. A körülményekhez képest névtelen bejelentés is figyelembe vehető. Ha a polgári tisztviselőnél házassági akadályt jelentenek be vagy ő arról más módon tudomást szerez, a házasságkötésnél való közreműködés előtt köteles megvizsgálni, hogy a tudomására jutott ténykörülmény valóban fenforog-e. E ozélból a felekhez kérdéseket intézhet és az eset természetéhez képest bizonyítékok előterjesztését követelheti vagy azok beszerzése iránt, szükség esetén hivatalból intézkedik.

A polgári tisztviselőnek a házasságkötésnél való közreműködést házassági akadály fenforgása esetében meg kell tagadni még akkor is, ha a kihirdetés alól fölmentés adatott, vagy ha a házasságkötésnél való közreműködésre egy másik polgári tisztviselő által fel van hatalmazva, vagy ha a kihirdetést elrendelő anyakönyvvezető bizonyítványával igazolva van, hogy annak házassági akadály nem jutott tudomására.

A II. fejezet a házasságkötés idejét, helyét és nyilvánosságát szabályozza, a miket már nagyjában ismertettünk.

A házasságkötés módja.

A III. fejezet a házasságkötés módját ismerteli:

A házasság megkötéséhez mulhatatlanul szükséges, hogy a házасulók személyesen és együttesen jelenjenek meg a tisztviselő eljáró polgári tisztviselő előtt: s hogy a házасulók két tanu együttes jelenlétében személyesen kijelentsék, hogy egymással házasságot kötnek.

Ehhez képest a polgári tisztviselő a két tanu jelenlétében személyesen és együttesen jelenlévő házасulók mindegyikéhez, még pedig előbb a völegényhez, azután a menyasszonyhoz magyar nyelven külön-külön azt a kérdést intézi:

Kijelentie ön (itt megnevezendő az egyik házасuló), hogy az itt jelenlévő N. N.-el (itt megnevezendő a másik házасuló) házasságot köt?

Némák és siketnémák.

Irni és olvasni nem tudó némához vagy siketnémához, a mennyiben házasságkötésre képes, a polgári tisztviselő a 64. §-ban meghatározott kérdését előbb élőszóval, azután pedig írásban intézi, mire a házасuló írásban adja meg válaszát, melynek felolvasása után a polgári tisztviselő a házasság megkötését tartalmazó kijelentését is, miután az előbb élőszóval kifejezte, írásban közli az illető féllel.

Ha a néma vagy siketnéma házасuló irni és olvasni nem tud, a házasságkötésnél a siketnémák jelbeszédében jártas szakértőnek mindvégig jelen kell lennie, ki a polgári tisztviselő és a házасuló kijelentéseit közvetítve, azokat élőszóval ismétli. A szakértő, kinek alkalmazását a házassági anyakönyvben, illetőleg a házasság megkötéséről fölvetett jegyzőkönyvben fel kell említeni, a házasság anyakönyvi bejegyzését, illetőleg a házasság megkötéséről felvetett jegyzőkönyvet aláírni tartozik.

Ha a hozzáintézett ezen kérdésre mind-egyik házасuló személyesen és két tanu jelenlétében igenő választ adott és kijelentését sem föltételhez, sem időhöz nem kötötte, a polgári tisztviselő szintén magyar nyelven a következő kijelentést teszi:

„E n t e h á t ö n ö k e t e z e n e g y b e h a n g z ó k i j e l e n t é s ü k a l a p j á n a t ö r v é n y é r t e l m é b e n h á z a s t á r s a k n a k n y i l v á n i t o m.”

Ha a házасulók világosan nem nyilatkoznak, vagy kijelentésüket feltételhez vagy időhöz kötik, a polgári tisztviselőnek nem szabad őket a törvény értelmében házastársaknak nyilvánítani, sem pedig az anyakönybe a házasságkötést bejegyezni, illetőleg a 72. §-ban megszabott jegyzőkönyvet fölvenni; ilyen esetben a házасulókat figyelmeztetni kell, hogy a törvénynek meg nem felelő kijelentésük által közöttük házasság nem jött létre.

Ha a házасulók magyarul nem értenek és a polgári tisztviselő a házасulók nyelvét nem érti: tolmácsot kell alkalmazni, a ki a polgári tisztviselő magyar nyelvű kérdéseit és kijelentéseit a házасulókkal, ezeknek válaszát pedig a polgári tisztviselővel közli.

A polgári tisztviselők öltözete és magatartása.

A polgári tisztviselő a házasságkötésnél nemzeti színű válszalaggal és megfelelő tisztességes öltözetben, lehetőleg atilában megjelenni s egyszerűségi ügyelni tartozik, hogy a házasságkötés kellő ünnepélyességgel és jelentőséghez illő komolysággal történjék.

Nem szabad azonban oly magatartást tanúsítania, mely a házasságkötést az egyházi szertartás utánzatának tüntetné fel s a házasságkötést az egyházi összeadásnak igénybevételelől visszatarthatná.

A polgári tisztviselő a házasság megkötése után a házasságkötést figyelmezteti, hogy a házasságnak előtte történt megkötésével vallási kötelességeiknek még eleget nem tettek.

A házasságkötési tanúk.

A házasságkötésnél tanukul csak oly egyének alkalmazhatók, akik tizenhatodik évüket betöltötték és a házasságkötés cselekvényét megérteni képesek.

Tanuk egyébként lehetnek: magyar honosok és külföldiek, férfiak és nők és oly személyek is, akik a házasságkötésnek vagy a közreműködő polgári tisztviselőknek rokonai vagy sógorai.

Két tanunál többet alkalmazni, illetőleg a házassági anyakönyvbe vagy a házasságkötésről a 72. § értelmében fölvevett jegyzőkönyvbe bejegyezni, tilos.

A tanúk állítása a házasságkötés kötelessége. Az anyakönyvi hivatalban alkalmazott személyek, p. o. irnokok, kivéve rokonai házasságát, tanukul nem alkalmazhatók.

A IV. fejezet a házasságkötés anyakönyvvezetésére és tanúsítására vonatkozólag intézkedik s közli a különböző anyakönyvvezési mintákat.

A III. czim a Horvát-Szlavonországban közönségi illetőséggel bíró magyar állampolgárnak, továbbá külföldinek Magyarországon kötött házasságáról s a magyar állampolgárnak Magyarországon kívül kötött házasságáról szól.

A IV. czim végül a egyes határozatokat tartalmazza a házassági iratgyűjteményre, a névmutatóra, a díjmentességre, az általános utasításra s végül a hatálybalépésre (1895. október 1.) vonatkozólag.

Városi közügyek.**Folytatólagos sorrendje**

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1895. évi július hó 10-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

25. P e r g e r János tiszti főügyész kérése hat leti szabadságidő engedélyezése iránt.

26. A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszter ur intézvénye az Andrássy-tér és a megyeház-utca sarkán kőtelárak elárúsítására kijelölt helynek ki részére való engedélyezése tárgyában hozandó fokozatos határozat hozatala iránt.

27. A polgármester jelentése az aradi légszuszvilágítási részvénytársaság által tartott közgyűlésről.

28. A polgármester előterjesztése a fa- és fémipar iskola államosítása tárgyában.

Arad, 1895. július 4.

Kiadta:
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 760.5 milliméter, délután 2 órakor 760.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 22.7$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 29.0$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 6. délután 2 órakor EN. 6. Felhőzet: reggel félborult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Rendkívüli közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, július 4.

Rövid lefolyású rendkívüli közgyűlést tartott tegnap Arad város törvényhatósága, melyről az alábbiakban referálunk:

A tegnapi közgyűlésen F á b i á n László főispán elnökölt. A törvényhatósági tagok is elég szép számban voltak képviselve.

A rendkívüli közgyűlés első sorban a városnak anyakönyvi kerületekre való beosztását vette tárgyalás alá.

A városi közigazgatási bizottság már javaslatba hozta, hogy Aradon két anyakönyvi hivatal állítsassék: egy a városházán és egy Gájban. A miniszter jóváhagyta ezt a javaslatot azzal a kikötéssel, hogy a második hivatal személyzetének a terhére a város viselje.

A rendkívüli közgyűlést megelőző tanácsülés a közigazgatási bizottság javaslatát fogadta el. A miniszteri leirat kikötésével szemben azonban a 700 frtos irodai segédtsízt, s a szolgáló fizetését az állam terhére kívánják róni.

A tanács nevében Institoris Kálmán ez értelemben tette meg a maga előterjesztését a közgyűlésnek.

Arad város törvényhatósága a tanácsi javaslatot egyhangulag elfogadta, s azt jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjeszti fel.

Az aradi légszuszvilágítási részvénytársaság múlt hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a helybeli gyártelepet egy francia-belga gázlársulatnak 168,000, illetve 180,000 frt vételárért eladja.

A részvénytársaság ez átíratát tegnap küldötte meg Arad városának, melynek előkészítő tanácsa az eladás tudomásul vételét, illetve az ahhoz szükséges közgyűlési hozzájárulást hozta javaslatba.

V a r j a s s y Lajos gazdasági tanácsos ez értelemben referálta meg az ügyet a közgyűlésnek.

A törvényhatósági bizottság az előterjesztést elfogadta, csupán még azt kötötte ki, hogy az utcái lámpák 12 gyertyaerejű fényt szolgáltatassanak, s hogy a vevőgyár elismerje, mikép a város által felállított kandaláberek az eladás által tulajdonába nem mennek át.

A vízvezetési vállalkozóval szemben követendő eljárás felett hosszan vitatkozott a szakértői, illetve a vízvezetési és csatornázási nagybizottság, mely tegnap terjesztette be javaslatát a rendkívüli közgyűlésnek.

A vízvezetési vállalkozó M a y e r F. J. benyújtotta volt nyilatkozatát a vele megkötött szerződésre nézve. A vízvezetési nagybizottság a miniszterium által felülvizsgált szerződés 1. 2. 3. 4. 5. 7. pontja ellen nem tesz kifogást, de kifogásolja a 6-ik pontot, mely a szolgálati medence felállítását kívánja.

A 8-ik pontja a szerződésnek a költségvetésre irányul, mely ellen szintén nincs kifogás.

A viztorony építését nem szorgalmazza a szakértői bizottság, hanem e két légszűrő részlet felállítását okvetlen kívánja.

Ez volt a szakértői bizottságnak véleménye.

A nagybizottság S c h u s z t e r Henrik fejtegetései után annak idején a 6. pont elleni kifogásokat elejtette.

A tanács a nagybizottság véleményét pártolól terjesztette be a közgyűlésnek, mely is azt egyhangulag elfogadta.

Az Aradon építendő fa- és fémipari szakiskola munkálatai már is nagyban foglalkoztatják a vállalkozókat, akik az épület precíz elkészítésére kiváló sulyt fektetnek.

A város a fa- és fémipari szakiskola felépítésére köztudomás szerint 62.000 frtos költséget szándékozik felvenni, melyet amortizáció útján fizet vissza.

Mintán azonban az iskola felépítése az

eredetileg előirányzott összegnél 10.000 forinttal kevesebbe fog kerülni, úgy a költséget is, melynek módozatait annak idejében már részleteztük — le fogják szállítani.

Ezt S a l a c z Gyula polgármester úgy az előkészítő tanácsnak, mint a rendkívüli közgyűlésnek bejelentette.

A pénzügyi bizottság annak idején a felbontható költséget hozta javaslatba, a melyet a közgyűlés el is fogadott.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 5. —

Változó felhőzet. — Hőszűnyedés. — Jelentékeny csapadék nélkül.

HIREK.

Július 5. Péntek. Róm. kath. naptár: Dominus. V. — Protestáns naptár: Dominus. V. — Görög-keleti naptár (Junius 28.): Agrippina. — A nap két 4 óra 11 perczkor, nyugszik 7 óra 57 perczkor.

Szabadságharozati emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölossej-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A Bánffy és Agliardi-ügy Arad megye előtt. Az elmúlt tavasz legfontosabb politikai mozzanatává nőtte ki magát a bécsi nunczius: Agliardi magyarországi látogatása, mely végeredményében Kálnoky gróf külügyminiszter távozását idézte elő. Trenosén megye közönsége az alábbi megkeresést intézte most Arad megye közönségéhez, mely az átíratással legközelebbi közgyűlésén fog foglalkozni:

Kedves Barátaink és Atyánkfiai!

Ismeretes előttetek, hogy a pápai nunczius magyarországi utazásából kifolyólag Bánffy Dezsa báró miniszterelnök mily nyíltan, férfisan és hatályosan szállt sikra az ország külügyeibe való illetéktelen kúlvatkozás ellen és e kényes ügy további fejleményeiben mily megfellelő elégtételt szerzett, úgy magának, mint az ország méltóságának és mily jelentékenyen növelte ezáltal kivált államiségünk tekintélyét a külföld előtt.

Meghajolva mindenkor az igaz érdem előtt, indítva érezzük magunkat a miniszterelnök urat ezen magas államférfiúi cselekedeteért, felirattilag üdvözölni és ezuttal arra kérünk titeket, hogy a közelismerésnek hasonmódon kifejezést adni sziveskedjete.

— Elismerés a jubiláló tanítóegyletnek. Hermann Antal dr., a budai Paedagógium tanára az alábbi meglehangu levelet intézte Máda Mátyáshoz, az „Aradvidéki Tanítóegylet“ elnökéhez:

Igen tisztelt elnök ur! Az aradvidéki tanítóegylet működésének 25 éves jubileuma alkalmából legyen szabad nekem is kifejeznem elismerésemet az érdemes multért, örömet az életerős jelen felett és jó kívánságaimat a szép reményekkel kecsegtető jövőre nézve. S teszem ezt nemcsak mint szerény tanítótársuk, hanem mint népvizsgáló is abból az indokból, hogy a jubiláló egyesület az első közt volt, kik az i. t. elnök ur buzgó kezdeményezésére — felismerték a hazainéprajznak ugy általános, mint a népoktatásra vonatkozó különös fontosságát. Kiváló tisztelettel Budapestben, 1895. július hó 2-án. Hermann Antal dr. a budai Paedagógium tanára, szerkesztő, a f. n. és polgári isk. tan. egyesület titkára.

— Ismét aradi találmány. Ebben a rovatban ma három aradi találmányról adunk egyszerre hírt. Ime az első: Ugy az építészek és bádgosok, mint magánosok körében sok nézője van egy, a Pöltenberg-utczában épülő háznál alkalmazott kitűnő fedélpléh találmánynak, mi minket aradiakat, annál inkább érdekel, mert a majdnem minden államban szabadalmazott és a magyar honvédelmi, kereskedelmi és pénzügyminiszterek által, a tárcájukhoz tartozó épületek

fedésénél alkalmazásba venni rendelt találmány városunk szülötte, Aradi Jánosnak, a gróf Csáky László prakfalvi gyári igazgatójának, branyioskói honvédszobráért a bécsi kiállításon kitüntetett földinknek köszöni lételet. Az új fedélpléh egyszerűen, de elmésen oldja meg mindazon misériákat, melyekkel eddig a ház fedése kérdésénél eredménytelenül kellett küzdenünk, miért a Zürichi műegyetem építészeti szaktanára méltán nevezi a találmányt a tető fedés terén epochálisnak. A másik két helyi találmányról alább referálunk.

— **Uj áldozárok.** Dessewffy Sándor püspök f. hó 7-én fogja áldozárokra felszentelni Hadrián Dénes, Kern Agost, Kiss Ernő, Kiss János, Márfy József, Mayer János, Moravetz Gyula, Schütz Miklós, Szabados István, Wilkomm Adam és Glasz Ferencz végzett papnövédeket.

— **Az aradi betegségyőzről.** A miniszter tegnap irt le Arad városához, s leiratában felhívja a várost, hogy az itteni betegségyőző egyesületek keletkezéséről, forgalmáról, esetleges megszűnéséről részletes kimutatást készítsen. A kimutatást Institoris Kálmán főjegyző a jövő hó folyamán felküldi a miniszternek.

— **A millénniumi sztrájk ellen.** A szocialdemokrata pártnak a millénniumi sztrájk szervezésére indított mozgalma — mint örömmel halljuk — a hazafiasabb munkások körében nagy visszatetszést kelt, s hogy lehetetlenné tegyék a tervet, erős ellen a közönyt indítottak. Legközelebb nagy nyilvános gyűlést hívnak össze, a melyen tiltakozni fognak a sztrájk ellen, mely a munkásokat, mint hazafias érzés nélkül való hadat állítja szembe az ezeréves Magyarországgal.

— **Kéjvonat a menyházai fürdőbe.** Julius hó 7-én Aradról Menyházai-fürdőbe és vissza kéjvonat fog közlekedni. Indul: Aradról 5 óra 30 perczkor. Visszatér: Menyházáról este 6 óra 30 perczkor. Erkezik Menyházára d. e. 9 óra 20 perczkor. Erkezik Aradra este 10 óra 22 perczkor. Menetár: Aradról oda és vissza I. oszt. 3 frt, II. oszt. 2 frt, III. oszt. 1 frt 50 kr. — Menetjegyek, menet csupán a kéjvonatra, jövet a következő napon közlekedő bármely rendes személyvonatra is érvényesek. Jegyek előre váltandók Arad-pályaudvaron az állomás képviselőség irodájában, vagy a hivatalos órák alatt az igazgatóságnál. Az igazgatóság.

— **„Mentor” ellátási vállalat.** Az 1896-ik évben Budapesten tartandó ezredéves kiállításon megjelenni hazafias kötelessége lesz minden magyar embernek, a kinek anyagi ereje engedi s azoknak is, a kik szerényebb viszonyok között élnek. A kiállítások alkalmával azonban az illető városokban a lakás rendezesen megdrágul, az élelmi cikkek ára felszökik és ezáltal épen a szerényebb viszonyok közt élő közönség akadályoztatik meg abban, hogy a kiállítást meglátogassa. Ezen polgári osztálynak kíván alkalmat adni a kereskedelemügyi miniszter ur pártfogása alatt alakult, a m. kir. állampénztárba 20.000 korona óvadékot letett „Mentor” ellátási vállalat, hogy idejekorán való takarékoság révén már most megszerezze a fővárosban való időzésének előfeltételeit és lehetőségét. Ez a vállalat, ugyanis, melynek nevében a teljesített befizetésekért a „Budapest-Erzsébetvárosi bank” szavatol, a kiállítás egész tartamára érvényes ellátási könyvecskéket bocsajt ki. A könyvecske hét napra érvényes szelvényeket tartalmaz és pedig szobára (melyben legfeljebb 2 személy helyeztetik el) a városban és a kiállítás területén megjelölendő előkelő éttermekben érvényes reggelire, ebédre és vacsorára; minden napra 1 kiállítási belépőjegyre és négy darab közúti közlekedési jegyre; ezenkívül tartalmaz egy-egy jegyet a Fesztivale körkép, a műcsarnok és a Margitsziget megtekintésére és egy kiállítási tombola jegyet, valamint 7 napi érvényű, 1000 forintból szóló baleset-biztosítási bárót. — Egy ilyen könyvecske ára 42 forint és ezen összeg 42 heti 1 frtos vagy 10 havi 4 frt 20 kros részletben törlesztendő. Midőn

az aradi kereskedelmi és iparkamara ezen vállalatot a nagyközönség figyelmébe ajánlja, megjegyzi, hogy ellátási könyvecskéket legkésőbb f. é. augusztus 25 ig az első részlet lefizetése mellett ezen kamara irodájában lehet jegyezni. Aradon, 1895. július hó 4-én. Aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **Érdekes taneszköz.** Az „Aradi Tanító Egylet”-nek f. hó július 10-iki közgyűlésén Juhász József szemlakit tanító érdekes szekrényt fog bemutatni, amely a népiskola tanításához szükséges szemléltető eszközök egész sokaságát foglalja magában: 1-ször szolgál mint szekrény 5 fiókkal és rekeszszel, 2-szor mint magyar és német fal olvasó tábla, 3-szor mint számoló gép, 4-szer mint íróasztal a tanító kényelmére, 5-ször mint iskolai falitábla magyar és német vonalozással, 6-szor szemlélteti képeket rejt magában, 7-szer szemlélteti az íróolló helyes tartását, az egyszer egyet, a számrendszert, a tizparancsolatot, magyar és német szöveggel, a félgömböt egy délkörrel, a tantervet és a tantervet. A szekrény kezelése rendkívül könnyű, e mellett szép, tartós és olcsó.

— **Roboz ur sajtópört indit.** A fővárosi újságok az alábbi sorokat közlik: A vakok vizsgáján történeteket több lap egyoldalú vagy hiányos információk alapján közölván, e híreket a jelenleg ez ügyben folyó és néhány nap múlva bizonyára már befejezést nyerő vizsgálat eredménye lesz hivatva a maguk valóságában megvilágítani. Ami pedig a „Magyarország” című lapnak és két velem régóta ellenséges viszonyban álló aradi lapnak rágalmaival illeti, ezek ellen sajtópört indítok, mihelyt erre felettes hatóságomtól az engedélyt megnyertem, Budapesten, 1895. július 3-án Roboz József.

— **Szerencsétlenség a nyomorban.** Az Arad városától huzott négy forint havi segélyből nyomorgott valahogyan Barb Andrásné, szegény aradi lakosnő. Tegnap a szegénysége mellett az a szerencsétlenség érte, hogy a segélypénzéről szóló utalványát elvesztette. Azt utalvány Riesz János Tódorné találta meg, s átadta értékesítés végett Milos Anna városi szegénynek. A család elkövetése után a nyert összeget elfelejték. A rendőrség Barb Andrásné jelentkezése után a tetteseket elfogta.

— **Katonai kitüntetések.** A hadsereg rendeleti közlönyének tegnap megjelent száma közli, hogy ő Felsége a következőknek megengedte a nekik adományozott külföldi rendjelek viselését, és pedig: Krieghammer Ödön báró hadügymintsternek a bajor katonai érdemrend nagykeresztjének, Paar gróf főhadsegédnek a mecklenburgi hadseregi rend korona-házi rend nagykeresztjének, Bolfras főhadsegédnek a mecklenburgi nagyhercegi griff-rend nagykeresztjének, Lobkowitz Rudolf herceg budapesti hadtestparancsnoknak a porosz vörös-saarend nagykeresztjének, Somogyi őrnagy szárnysegédnek és Pollak lovag szárnysegédnek a mecklenburgi nagyhercegi griff-rend közepkeresztjének viselését.

— **Az iskolaszolga mint feltaláló.** Wéber Péter az aradi főreáliskola szolgálja érdekes találmánnyal lép elő az „Aradi Tanító Egylet” közgyűlésén. Ugyanis egy táblafesték talált fel, melynek jósága abban áll, hogy 5-6 perc alatt megszárad az ujonnan festett tábla és akkor használható lesz. Wéber ezen új találmányával valóban nagyszerűt produkált, főleg az a nagy hasznunk lesz, hogy a külföldi gyártmányú rossz festékek a forgalomból kimennek. Szabadalomért a napokban folyamodott. Iskolák, tantervek figyelmébe melegen ajánljuk ezt az új találmányt.

— **Hivatalnokok kerestetnek.** Az országos statisztikai hivatal igazgatója a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat: Julius hó 1-jén lép életbe az új áruforgalmi statisztikai törvény s ezzel az új adatgyűjtés, mely hivatal van végre-valahára teljesen megbizható adatokat szolgáltatni Magyarországon külkereskedelmi forgalmáról. A reform nagy élénkséget idézett elő úgy a szállító vállalatok állomásain, mint az orsz. magyar kir. statisztikai hivatal

kebelében. Az országos statisztikai hivatal ez alkalommal a rendkívül megszorított teendők miatt munkaerőjét jelentékenyen emelni kénytelen s új havi alkalmazottakat fogad el. Szívesen veszi a jelentkezőket, kik 30 évnél még nem idősebbek, erkölcsileg kifogás alá nem esnek s legalább érettségi bizonyítvánnyal bírnak.

— **Kép a jövőből.** A történet színhelye Arad. Idő a jövő század eleje. Az anyakönyvvezetői hivatalba egy násznép érkezik biciklin. A menyasszony sportruhában, férföltözetben van. Így vonul a könyvvezető elé a vőlegényével. Az anyakönyvvezető hivatalos hangon szól, kissé zavartan:

— Bocsánat uraim, melyik önök közül a menyasszony?

GYÁSZROVAT.

† Ifj. Kovács János, Kovács János aradi nyug. kir. törvényszéki bíró fiának holttestét tegnap délután 6 órakor temették el, a közönség osztatlan részvéte mellett. Egész Arad általános megdöbbenéssel fogadta a hírt, hogy a forrón szeretett fiu, a szép reményekre jogosító fiatal ember a Marosba fullt s ily borzasztó módon fejezte be életét. A részvét általános a mélyen sujtott család, kivált a megtört 82 éves agg apa s a szerető édes anyja iránt, kiknek már második gyermekét vette áldozatul rövid időközben a Maros gyilkos hulláma. A szerencsétlen véget ért fiatal ember holttestét a felső temető halottas házába szállították, onnét ment végbe a temetés is. A holttest annyira feloszlásnak indult, hogy alig volt felismerhető. Határozottan konstatálható, hogy a különben jól uszó fiatal embert a vízben görcs fogta meg, mert lábai annyira össze voltak szugorodva, hogy alig bírták őket némileg kiegyenesíteni. A végzetes eset oly mélyen megrendítette a méltán sajnálható szülőket, hogy azóta mindketten betegek s kivált a szegény édes anyja a kétségbeesés szélén áll. A temetésen nagy közönség volt jelen, valamint a boldogtalan fiu osztálytársai közül igen sokan. A temetést Csécsy Imre evang. református lelkész végezte, ki a ravatálnál megindító gyászbeszédet mondott, mely után az ifju holttestét a család kívánságára azon sírhant mellé helyezték örök nyugalomra, a melyben a szintén oly korán s oly tragikus módon kiszervezett Ida nővére alussza álmait. A mélyen sujtott s fájdalmában alig vigasztalható család által kiadott gyászjelentés így hangzik:

Kovács János nyugalm. kir. törvényszéki bíró és neje született Bucsy Ida, fájdalomtelt szívvel tudják szeretett jó fiuk, testvérök, sózók, nagybátyjuk és rokonuk ifj. Kovács Jánosnak, f. évi július hó 1-én, este 8 órakor, életének 19-ik évében történt gyászos kimúltát. A boldogult hült tetemei július hó 4-én, d. u. 6 órakor fogtak a felső-temető halottas házából ev. ref. szertartás szerint örök nyugalomra tételni. Béke lengjen a korán elhunyt porai felett! Arad 1895. július 4. Kovács Etelka férj. Dr. Szondy György né és gyermekeik, Kovács Miklós, Kovács Klárka férj. Grau Lajosné és gyermeke, Kovács Hajnalka, testvérei. Dr. Szondy György, Grau Lajos, sógorai.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Meghívás.** Az „Aradi Tornaegyesület” választmánya f. hó 5-én, pénteken d. u. 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban rendes havi gyűlést tart, melyre a választmány t. tagjai oly észrevétellel hivatnak meg, hogy — miután a július 1-ére összehívott gyűlés a választmányi tagok részvétlensége miatt nem volt megtartható — tekintet nélkül a megjelent tagok számára, érvényes határozat fog hozatni. Több fontos tárgy lévén napi renden, kérjük a választmány tagjait, szíveskedjenek pontosan megjelenni. Arad, 1895. július 5. dr. Robitzsek Agoston elnök, Nagy Sándor titkár.

TANÜGY.

(—) Az aradi magy. kir. állami főreáliskolának értesítője az 1894—95-ik iskolai évről. Közli: Boros Vida igazgató. Arad, az aradi nyomda-részvénytársaság könyvnyomdája. 1895.

A fenti czímmel egy 120 oldalra terjedő, izléssel kiállított értesítő fekszik előttünk, mely Arad egyik első iskolájának idei esztendejéről ad beszámolót. Az értesítő első czikke Lauckó Albert, a jónévű historikus-tanár tollából hoz egy csinosan megírt történelmi czikket: „A magyar királyság a XIII. században” czímmel, a melyet a szülők is bizonyára élvezettel fognak olvasni. — Majd Petry Gyula tanár számol be a reáliskola 1894. szeptemberhavi tornaversenyéről és tanulmányutjáról. Erdekes kis utirajz ez, a mit könnyed stílusa és vonzó megírása is melegen ajánl. Következik ezután a rendszeres értesítő rész: a tanárikar, tananyag osztályonként, az írásbeli dolgozatok czímeinek felsorolása, a főreáliskolában használt tankönyvek jegyzéke, tájékoztató bevezetéssel, a taneszközök, ösztöndíjak és alapítványok, a „Fábián Gábor” önképzőkör évi jelentése, egészségügy (Issekutz László dr. tollából), jelentés a segélyző egyesület működéséről, torna-ügy (Matusik Márton tornatanártól), a koronázás emlékünnepe, Lauckó Albert alkalmi beszédjével, adatok az intézet történetéhez, az ifjuság érdeksorozata, az érettségi vizsgálatok eredménye s az érettségi írásbeli dolgozatok, statisztikai adatok, tanulmányi előmenetel osztályonként és tárgyanként, pályázati hirdetések, végül a jövő tanévre vonatkozó értesítések és tudnivalók. A tartalomnak ez a száraz felsorolása is eléggé illusztrálja, hogy a gondosan összeállított értesítő a tanév minden mozgalmára kiterjed s azokról az érdeklődőknek bő tájékozással szolgál. Az iskolaév végén a tanulók száma volt 204, és pedig az I. osztályban 54, a II-ban 34, a III-ban 49, a IV-ben 28, az V-ben 13, a VI-ban 7, a VII-ben 10 s a VIII-ban 9. A nyolcz osztályban előmenetel szerint minden tárgyból jeles 6, minden tárgyból legalább jó 36, minden tárgyból legalább elégséges 109, egy tárgyból elégtelen 22, két tárgyból 11, több tárgyból 20. Az eredménye szerint kedvezőnek mondható. Végül itt közöljük a főreáliskola jeles tanulóit, kik az imént mult tanévben ezek voltak:

I. osztály: Boros Beni, Eckhardt Ede, II. osztály: Pichler Fülöp s a két magántanuló, Soltész Sándor és Tottál Imre; III. osztály: Morelli Ferencz; IV. osztály: Kirschner Oszkár, Nesnera Aladár, Vizváry Lajos; VIII. osztály: Kintzig Ferencz. Az érettségit tett tíz ifju közül 8 építőmérnöki, 2 bányász-erdészeti, 1 gazdasági, 1 tengerészeti, 1 tanári és 1 vasuti tisztviselői pályára lépett.

(—) Arad sz. kir. város polgári leányiskola értesítője az 1894—95. évről. Ha átlapozzuk a Simon Karolin polg. leányiskola igazgató által szerkesztett idej. polg. leányiskola-értesítőt, meggyőződünk arról, hogy ez intézetben jeles tanerők vannak, akiknek köszönhető, hogy a tanulók kitartó szorgalommal tanultak. Az ő buzdításaik folytán a növendékek nagy sikert tudnak felmutatni. A növendékek szorgalmáról tanuskodik az is, hogy a francia nyelvet, mint facultativ tantárgyat szép számmal tanultak az idén is s a vizsgálaton haladásuknak fényes jelét adták. Kitérő osztályzatot nyertek az I-ső osztályból: Kosztolányi Irénke, Nesnera Ida, Edvi Illés Margit, Hirsch Hertha, Avarfy Irén. A II. osztályból: Hanekker Irma, Hankó Jolán, Marschal Szilárdka, Weidenfeld Olga, Grek Ilonka, Mátéffy Elza. A III. osztályból: Denk Mariska, Gaál Mariska, Horváth Mariska, Kilenyi Ersei. A IV. osztályból: Bodrogyi Julia, Leopold Karolin, Rákossi Anna, Varga Etelka, Gamberzky Alice, Hász Erzsike, Marschal Blanka, Munk Janka, Polgár Mariska, Roth Mariska, Rubinescu Frigola.

(—) Az aradi államilag segélyezett fa- és fémipari szakiskola idej. értesítőjét Nesnera Aladár intézeti igazgató s reáliskolai tanár szerkesztette. Szinte áldás Aradvárosra nézve, hogy itt egy olyan iskola van, mint az aradi fa- és fémipari szakiskola. Iparos tanoncaink mindenteléből kellő oktatást nyertek. Különös súlyt fektettek a rajzolásra, mint az iparos-

nak egyik elkerülhetetlen eszközére, továbbá a mértani rajzra, az elektrotechnikára, a számtanra, könyvitelre s irálytanra. Az első osztály legjobb tanulói: Ulrich Károly, Pfintner Károly. A II. osztályból: albusztin Gyula, Szabó Béla. A III. osztályból: Fränkl Alfréd, Jankovics György, Wuchetich József.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megszökött gyilkos. Zsorkán Konstantin ágyai lakost halva találták a mezőn. A hosszús vizsgálat kiderítette, hogy Zapota Mihály volt a gyilkos, ki úgy vallott, hogy mások felbuztatására lötte agyon Zsorkán Konstantint. A vizsgálat folyamán azonban nem lehetett bebizonyítani, hogy Zapota Mihály tényleg másoknak biztatására követte el a gyilkosságot és igazokat, kiket ő vádolt, felmentették. Zapota Mihály a tárgyaláson nem jelelt meg, miért is körözését elrendelték.

TÁVIRATOK.

A király a hadgyakorlatokon.

Budapest, július 4. (Saj. tud. táv.) Ő Felsége ez idén a csehországi hadtest zárógyakorlatain szeptember 2-tól 4-éig és Magyarországon a szeptember 23-tól 26-ig tartandó záró hadgyakorlatokon fog részt venni. E gyakorlatokra az összes külföldi katonai attachékat is meghívják.

Budapest, július 4. (Saj. tud. táv.) Vasárnap szeptember 22-ikén reggel Ő Felsége Kolozsvárra érkezik, hol Kolozs megye, Kolozsvár városa és a szomszédos vármegyék küldöttségei által fogadtatik. Még ugyanaz nap Ő Felsége kíséretével együtt Bánffy-Hunyadra megy a hadgyakorlatok főintézőségének szállására s a gyakorlatok egész ideje alatt ott marad.

Budapest, július 4. (Saj. tud. táv.) A király Bánffy-hunyadi tartózkodására nagyban készülődnek. Lakása ugyanoly beosztásban marad, mint Barcsay használta, ami ritkasághoz tartozik. A butorok, valamint Barcsay ágyneműi szintén megmaradnak. A király kísérete, a törzsakar, negyven tábornok és kilenczven törzstiszt Bánffy-Hunyadon fognak lakni, a királyi herczegek és miniszterek pedig Bánffy Györgynél Zentelken.

Plener és magyar ellenzéki hangok.

Budapest, július 4. (Saj. tud. táv.) A Magyar politikai körökben megbotránkozást kelt egy némely ellenzéki lapnak az a rosszakarata, vagy pedig legjobb esetben menthetetlen rövid látása, amelylyel Plener visszavonulását kommentálja. Ez a rosszakarat, vagy rövidlátás egyenesen a legfontosabb magyar érdekek ignorálása. Mert ki tagadná, hogy az az áramlat, mely Plener visszavonulását kommentálja, nekünk magyaroknak még nagyobb ellenségünk, mint amilyen ellensége Plenernek. Ennek az áramlatnak az élén Lueger és hívei állanak, együtt az antiliberalisok egész tömege, akik hogy micsoda érzelmekkel viseltetnek irántunk, hiszen az tudvalevő, de ha eddig nem tudták volna az illető ellenzéki újságok, hát megtudhatták volna Lueger ur tegnapi reichsrathi kirohanásából Magyarország ellen.

A temesi főispán.

Temesvár, július 4. (Saj. tud. távirata.) Mérvadó helyen Molnár főispán lemondásáról nem tudnak.

Fölrobbant léggömb.

Berlin, július 4. (Saj. tud. távirata.) A katonai kaszárnyában egy közepes nagy-

ságu léggömb felrobbant. Azt beszélik, hogy a kiömlő gáz a levegővel robbanó gázzá vegyült, s ez valamely villamindítótól fölrobbant. Őt utász megsebesült és egy meghalt.

A szerbiai válság.

Beigrad, július 4. (Saj. tud. táv.) A Krisztics-kabinet lemondott. A király, ki több politikust meghallgatott, valószínűleg Szimics bécsi követet bizza meg a koalíciós kabinet alakításával.

A bolgár kormány és a porta.

Szófia, július 2. (Saj. tud. táv.) A kormány a portánál azzal fenyegetődzik, hogy ha a török határról átcsapnak a bolgár területre, úgy a bolgár hadsereget azonnal mozgósítják. A porta megnyugtató feleletére a bolgárok a mozgósítási parancsot visszavonták.

Crispi herczeg.

Róma, július 4. (Saj. tud. táv.) Az olasz király Crispi herczegi rangra emelte, elégtételül a radikális támadásokért.

KÖZGAZDASÁG.

Szeszűzlet.

— Julius 4. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 53 forint 25 krajczár, kicsinyben 53 forint 75 krajczár, per 100 liter % beleértve 35 forint fogyasztási adót.

Budapesti gabnatöze.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 4. d. n. 5 óra.

Buza bászági új	6.90—7.15
Buza tiszavidéki	6.95—7.20
Buza pestvidéki	6.90—7.15
Buza fejmegyeyi	6.90—7.15
Buza bácskai	7.—7.25
Rozs új, elsőrendű	5.55—5.60
Rozs új, másodrendű	5.50—5.55
Arpa takarmány	—
Arpa égetni való	—
Arpa sörfőzdei	—
Zab	6.60—6.65
Tengeri bászági	6.15—6.20
Tengeri másnemű	6.10—6.15
Káposzta-repcze bászági	8.75—9.—
Kóles	6.—6.60
Buza márczius—április	—
Buza szeptember—október	6.78—6.79
Buza május—június	7.12—7.14
Rozs szeptember—október	5.69—5.71
Tengeri május—június	5.09—5.11
Tengeri július—augusztus	6.01—6.02
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	—
Zab szeptember—október	5.70—5.73
Káposzta-repcze augusztus—szeptember 1894.	9.70—9.80

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktözsden.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. július 4.

Magyar koronajáradék 4%	99.80
Magyar hitelrészvény	492.25
Osztrák hitelrészvény	409.—
Anglóbank részvény	175.—
Laenderbank részvény	283.80
Bécsi bankkegyesületi részvény	169.20
Déli vasút részvény	113.37
Osztrák északnyugati vasút részvény	442.—
Osztrák északnyugati (Elbevölgyi) részvény	299.50
Budapesti villamos városi vasút részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	290.25
Brassói kőszénbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	575.—
Lloyd-társulat részvény	570.—

(Irányzat szilárd.)

IDEGENEK NÉVSORA.

— Julius 4. —

Fehér Kereszt szálloda: Büchlbaum Lajos magánzó, Kunágot. Dr. Bács Zsigmond Makó. Három Király szálloda: Ries N. malomtulajdonos, Glogovác. Kurta Demeter jegyző, Prezesd.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1895. évi szeptember hó 30-án a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyan azon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezenel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és «Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére» felirattal ellátott, nemkülönbén a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és

lepecsételt ajánlatok 1895. évi július hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térít vevénnyel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bántépénz fejében pedig 200 az az kétszáz o. é. forint készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában Hungária kávéház épület, II. em. 12. ajtó, a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12. és d. u.

2-4 óráig) megtekinthők; miért is azon ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára szabadon választhasson.

Debreczen, 1895. április 3.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,07	8,56	1,35
Csaba	2,28	5,52	4,37
Kétegyháza	2,54	6,10	5,08
Lökösháza	3,12	—	5,28
Kurtics	3,28	6,34	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	8,55	6,52	6,10
	délután	este	reggel

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul.	11,20	8,18	9,40
Sofronya	11,36	—	9,58
Kurtics	11,49	8,36	10,12
Lökösháza	12,05	—	10,30
Kétegyháza	12,28	9,00	10,59
Csaba	1,19	9,23	11,44
Szolnok	4,14	11,19	2,58
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10
	este	délután	reggel

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul.	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Györök	3,14	7,06	5,04	—
Paulis	3,31	7,17	5,15	—
Radna-Lippa	3,58	7,30	5,33	7,47
Konop	4,30	7,57	5,57	—
Borzova	4,50	8,13	6,13	—
Tótvárad	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	5,40	8,53	6,58	8,48
Piski	—	11,17	9,24	—
Gyulafehvár	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	1,20	11,30	11,40
	délután	éjjel	éjjel	

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul.	3,36	3,19	1,35
Gyulafehvár	3,58	4,04	2,13
Piski	5,07	6,05	3,57
Soborsin	6,34	8,20	6,23
Tótvárad	—	8,37	4,00
Borzova	—	9,02	4,49
Konop	—	9,19	5,07
Radna-Lippa	7,38	9,49	5,45
Paulis	—	10,02	6,01
Györök	—	10,15	6,17
Glogovác	—	10,38	6,46
ARAD érkezik	8,08	10,50	8,59
	délután	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul.	6,18	8,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtics	5,44	4,45
Lökösháza	6,00	5,13
Kétegyháza	6,18	6,18
Kigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—
	délután	este

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul.	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Kigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Lökösháza	8,14	7,58
Kurtics	8,38	8,15
Sofronya	8,53	8,27
ARAD érkezik	9,10	8,42
	este	este

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul.	6,20	11,30	5,00
Uj-Arad	6,31	11,54	5,21
Németságh	6,49	12,19	5,47
Vinga	7,08	12,47	6,14
Orozifalva	7,20	1,04	6,34
Merozifalva	7,31	1,20	6,52
Szt.-András	7,48	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik.	8,01	2,05	7,39
	délután	délut.	este

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul.	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,39
Merozifalva	9,04	1,59	9,48
Orozifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik.	10,43	3,44	10,55
	délután	délután	éjjel

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul.	8,00	6,35
Simánd	8,31	7,06
Kisjenő-Erdőhegy	9,15	7,51
Székudvar	9,31	8,08
Sikló	9,46	8,23
Ottlaka	10,00	8,37
Elek	10,20	8,55
KÉTEGYHÁZA érkezik.	10,35	9,10
	délután	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul.	5,20	8,00
Elek	5,33	8,20
Ottlaka	5,48	8,33
Sikló	5,56	8,47
Székudvar	6,06	4,03
Kisjenő-Erdőhegy	6,25	4,38
Simánd	6,48	5,05
UJ-SZT.-ANNA érkezik.	7,12	5,35
	délután	este

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	d. e.	este
MEZŐHEGYES ind.	8,00	7,00
Kamarásmaj.	8,12	7,12
Nesze	8,21	7,21
Kovácsháza	8,40	7,40
Bánhegyes	9,03	8,03
M.-Bodzás	9,25	8,25
Bánkut	9,39	8,39
KÉTEGYHÁZA érkezik.	10,00	9,00
	délután	éjjel

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	reggel	délután
KÉTEGYHÁZA ind.	5,18	3,15
Bánkut	5,34	3,37
Megyes-Bodzás	5,45	3,55
Bánhegyes	6,01	4,17
Kovácsháza	6,17	4,40
Nesze	6,27	4,54
Kamarás-major	6,34	5,03
MEZŐHEGYES érkezik.	6,44	5,15
	reggel	este

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul.	4,45	7,00	4,10
Szt.-Tamás	5,10	7,29	4,37
Pécska	5,29	7,53	4,57
Battonya	5,59	8,35	5,29
Tompa	6,12	8,47	5,41
Mezőhegyes	6,55	9,34	6,23
Csanád-Palota	7,18	10,02	6,54
Nagylak	7,34	10,28	7,14
Apátfalva	7,56	10,57	7,39
Makó	8,15	11,35	8,20
Kis-Zombor	8,36	11,55	8,40
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,40
	délután	délut.	este

Szeged—Arad.

	este	d. u.	reggel
SZEGED indul.	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	6,59	3,21	4,23
Makó	7,18	4,00	5,04
Apátfalva	7,38	4,28	5,23
Nagylak	7,53	5,00	5,54
Csanád-Palota	8,13	5,20	6,12
Mezőhegyes	8,43	6,09	6,50
Tompa	9,05	6,37	7,16
Battonya	9,17	6,54	7,31
Pécska	9,41	7,26	8,10
Szt.-Tamás	9,54	7,43	8,27
ARAD érkezik	10,16	8,10	8,54
	este	este	délután

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul.	6,40	5,10	12,35
Ötvenes	6,57	5,29	12,50
Zimánd-Ujfalu	7,04	5,35	1,01
Uj-Szt-Anna	7,21	5,54	1,23
Világos	7,55	6,23	2,13
Muszka-Magyarád	8,02	6,30	2,29
Pankota	8,15	6,41	2,53
Apatelekek	8,51	7,12	3,50
Borosjenő	9,01	7,21	4,05
Bokszeg-Beél	9,30	7,47	5,00
Borossebes-Buttyin	10,03	8,14	5,54
Almás-Alosill	10,42	8,47	6,57
GURAHONCZ érkezik.	10,58	9,01	7,19
	délután	este	

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul.	4,14	2,10	4,45
Almás-Alosill	4,29	2,27	5,10
Borossebes-Buttyin	4,56	3,00	5,52
Bokszeg-Beél	5,29	3,42	7,06
Borosjenő	5,51	4,09	7,36
Apatelekek	6,04	4,25	8,09
Pankota	6,41	5,03	9,30
Muszka-Magyarád	6,47	5,15	9,40
Világos	6,54	5,23	9,58
Uj-Szt-Anna	7,17	5,50	10,29
Zimánd-Ujfalu	7,40	6,13	11,13
Ötvenes	7,45	6,24	11,21
ARAD érkezik	8,03	6,45	11,48
	délután	este	délután

Borosjenő—CsERMŐ.

	délután	este
Borosjenő indul.	9,10	7,30
CsERMŐ érkezik	10,07	8,20
	délután	este

CsERMŐ—Borosjenő.

	reggel	délután
CsERMŐ indul.	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,40	4,00
	reggel	délután

Borossebes—Ményháza.

	d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN indul.	10,18	évk. 2,38
Dézna	11,03	2,03
MENYHÁZA	évk. 11,45	indul 1,25
	délután	délután

Pályázati hirdetés.

Lemondás folytán a nagy-kamarási községi jegyzői állás üresedésbe jövén, annak választás utjáni betöltésére határidőül folyó évi július hó 16-ik napjának d. e. 10 óráját Nagy-Kamarás községéhez kitűzöm.

Felhívom ennél fogva pályázni kívánókat; hogy az e tekintetbeni kérvényeiket az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében felszerelve hozzám a választást megelőző napig annyival is inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Elek, 1895. évi június hó 25-én.

Jank János
főszolgabíró.

14004/95.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszterium 40694/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré teszszük, hogy Magyarországból és Horváth-Szlavonországból a sertéseknek Styriába való bevitele a styriai cs. kir. helytartóság által tiltatott.

Mindazonáltal a styriai politikai hatóságok felhatalmaztattak, hogy egyes, a vasutvonalok mellett fekvő nagyobb fogyasztási helyek élmezése céljából az azonnali levágásra szánt sertés szállítmányoknak, különösebb figyelemreméltó esetekben, a szállítófélt esetről-esetre való folyamodása alapján kizárólag vasuti szállításra kivételes engedélyt adhassanak.

A vonatra való felrakás főfeltételét ily esetekben a hatósági állatorvos által látamozott szabályszerű marhalevelek képezik, melyeken az állatok egészséges volta mellett származási helyük járványmentessége is igazolandó.

Végül az ezen feltételek mellett szállított sertések a kirakodás alkalmával állatorvosilag újra megvizsgálatnak, és ha állati ragadós betegségektől menteseknek találtnak, hatósági felügyelet alatt azonnal levágandók.

Az állatorvosi szemle költségei a felet terhelik.

Arad, 1895. július 2.

A városi tanács.

Kovaszincz község Elöljáróitól.

1153/895.

678.

Árverési hirdetés.

Kovaszincz község alólirt előjárói ezennel közhírré teszszük, miszerint a község tulajdonát képező 6836⁴¹⁷/1600 területen gyakorolandó vadászati jog képviselőtestületünk 22/895. számú határozatához képest f. évi november hó 1-től 1901. évi augusztus hó 15-ig terjedő időre f. évi július hó 28-án d. u. 3 órakor a község székházánál tartandó nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

Melyre bérbe venni szándékozók ezennel azzal hivatnak meg, miszerint az árverési feltételek fentt kitett határidőig hivatalos órák alatt a község jegyzői irodájában bármikor és bárki által megtekinthetők.

Kovaszinczon, 1895. évi július hó 2-án.

Buftea Miklós
jegyző.

Luka Demeter
bíró.

715/895.

677.

Hirdetés.

A taucci legközelebbi vagyis a hó 14-ére eső országos vásár a szarvasmarhák között járványszerűleg fellépett száj- és körömfájás miatt elhalasztatik.

Az ennek helyébe kieszközölnö pótvásár határnapja felöl az érdeklöddö közönség annak idején értesítettni fog.

Tauccz, 1895. július hó 1.

A községi előjáróság.

14003/895.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszterium 41291/895. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré teszszük, hogy a krajnai cs. k. kormány a sertések bevitelét Magyarországból Krajnába tiltotta.

Magyarországból élő sertés és szurt sertéshus Krajnán át csak átrakodás nélkül vihető át.

Arad, 1895. július 2.

A városi tanács.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy hosszú évek óta az Andrássy-terén, a Minorita-zárda épületében fennálló

hangszer- és zeneműkereskedésemet és kölcsönkönyvtáramat a **Deák Ferencz-utca 28. számú** saját házamban fennálló zongora raktárammal

egyesítettem és mától fogva mindkét üzlet a **Deák Ferencz-utca 28. szám** alatt nyitott új bolthelyiségembe van áthelyezve, hol is raktárait gazdagon és ujon felszereltem, nevezetesen: az eddiginél sokkal nagyobb választékban, készletben tartok mindennemű hangszereket és zeneműveket s a legújabb termékeket megjelenésük után azonnal beszerezve; nagy terjedelmű kölcsönkönyvtáramat folytonosan új regényekkel egészítem ki s az olvasó közönség igényeit minden tekintetben kielégíteni igyekszem. A bérlet ezután is az eddigi: havonként 80 kr, kötetenként 5 kr marad; zongora-készletemet pompás új vasszerkezetű zongorákkal egészítettem ki s ajánlom azt ugy eladásra, mint becserülésre kikölcsonzésre. Új vasszerkezetű zongorák 300 frttól, használt 80 frttól felfelé, megegyezéshez képest részletfizetésre is kaphatók.

Zongora-hangolásokat, zongora-javításokat és vonós hangszerek kijavítását szintén elvállalom.

Midőn az irántam 40 év óta tanusított meg-tisztelő bizalomért köszönetet mondok kérem a t. közönséget, hogy ezen bizalmat az áthelyezett összpontosított üzletre is kiterjeszteni sziveskedjék.

Krispin József,

671.

Deák Ferencz-u. 28.

11185/1895.

Hirdetés.

Az Arad és Uj-Arad, továbbá a városház és az aradi vár között építendő új hidak ügyében a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszterium 16983/I. 1895. számú rendeletével kitűzött pótbejárás folyó évi augusztus hó 23-ikán délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Összejöveteli hely Aradváros városházánál az I. emeleti kis ülésterem.

Ezen helyszíni bejárásra mindazok, akik magukat érdekelteknek tekinthetik, oly figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a műszaki műveletek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt folyó évi augusztus 8-tól 22 ig bezárolag terjedő 15 nap alatt lesznek megtekinthetők. Arad, 1895. június 1-én.

A városi tanács.

Végrhtói 604/1895. és jb. 14027/1895. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszszük, hogy az aradi kir. jbiróság 14027/895. sz. végzése folytán **Pollák Arminné** javára **Reisz Ignác és társa** czég ellen 205 frt 44 kr követelésnek kielégítésére az 1875. évi 37. t.-cz. 388, 380 és 305 §§-ai értelmében 10,000 kilogram zöldgálicznak nyilvános árverés útján Aradon, **halász-utca 37. sz. a.** leendő eladására 1895. évi július hó 9-ik napjának délelőtti 10 óráját határidőül kitűzöm s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívom meg, hogy a jelzett ingóság ezen árverésen készpénzfizetés mellett fog a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Kelt Aradon, 1895. július 4.

Török Dénes

bir. végrehajtó,

I. Simonyi-utca 6. sz.

13340—13341—13342/1895.

Hirdetés.

Közhírré teszszük, hogy sertéseket Styriába és Németország egész területére kivinni nem szabad és hogy Csehországból, Felső-Ausztriából, Galicziából, Morvaországból, Salzburgból és Sziléziából Magyarországra sertéseket behozni további intézkedésig tilos. Arad, 1895. június 26.

A városi tanács.

8303/95. k. h

Hirdetés.

Az aratási idő közeledtével az ide vonatkozólag fennálló törvényeink és szabályrendeletünk alapján a lakosság érdekeinek megóvása céljából szükségesnek látom a következőket újból is közhírré tenni:

Mezei munkára csak cselédkönyv vagy községi bizonyítványval ellátott egyének fogadhatók fel, s velük — amennyiben kölcsönös jogok és kötelességek állanak fenn, — írásbeli szerződés kötendő, amely hatóságilag láttamozandó.

Szénát vagy gabonaműveket a földekről éjjel csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot vagy majorságot tartani nem szabad.

Érő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

Szalmás gabonának nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik.

Fahidon 4000 kgr. súlyt meghaladó mozgonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tétellett.

Cséplőgépeket csak képesített gépészek és futók kezelhetnek, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése, továbbá a gép felülgpeld személyes felelősséggel tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazást ne nyerjenek. A cséplőgép tulajdonos a gép működése színhelyén vérelállító szereket u. m. tannint (csersavas por), sósavas vas oldattal telített vatát vagy tépést és jodoform gazet, nyomfoltokat, sebkötőket és főleg rugmégza pólyát (gummi pólya), folytonosan kéznél tartani, a gép körül foglalkozó munkások szük és testhez simuló ruházatáról és arról gondoskodni köteles, hogy sebesülés esetén sérült az első orvosi segélyt mihamarabb megkapja.

Pernyáva, Sága és Gáj külvárosokban vagy a Poltura városrészen a takarmány egy boglyában vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy kazal és az ezt környező épületek között legkevesebb 20 méter üres tér marad.

Pernyáva, Sága és Gáj külvárosokban vagy a Poltura városrészen egy egy telekre a takarmányból több boglyát vagy kazalt csak az esetben lehet rakni, ha ugy az épületek, valamint az egyes boglyák és kazlak között legkevesebb 20 méter üres tér hagyható.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától, 1895. évi június hó 15-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.